

i disse Erklæringer, som han ikke afgiver af fri Villie eller af Lyst, men som affordres ham med Forpligtelse til at udtale sin Overbeviisning, i hvilken Grad han, naar han har en fast og sikker Overbeviisning om et Spørgsmaal, maa være berettiget til at udtale den uden at have Bevist paa rede Haand. Hvis man sagde, at der i Embedserklæringerne ikke maa udtales Andet, end hvad Embedsmanden kan troste sig til at bevise, saa vilde det være umuligt for Embedsmanden i mangfoldige Tilfælde at udtale sin sande og begrundede Overbeviisning, og saa vilde den centrale Regjering være fuldkommen affaaeren fra et af de alleruundværligste Midler til at komme til den størst mulige Kundskab om, hvad der i Henseende til alle factiske Forhold kan foreligge. Men om hele dette Forhold er Intet sagt, og da vi nu Gud ske lov i Grundloven have den Bestemmelse, at hvem der vil kan drage Embedsmanden for Retten for at forsvare sin administrative Handling, saa vilde der være aabnet en Leilighed, som ganske vist ikke vilde blive benyttet af det store Fleertal af dem, der søle sig tiltalte af dette Lovudkast — og jeg troer, at det i det Hele taget vilde blive overordentlig lidt benyttet — men som dog paa mange Steder vilde blive benyttet til i den Grad at fortrædige dem, der have afgivet Erklæringer, som jo ikke altid kunne være gunstige — saa at Collisionen mellem at udtale sin Overbeviisning eller kun at udtale, hvad man fuldstændig kan bevise, vilde virke overmaade trykkende. Det var derfor, jeg under en tidligere Forhandling har udtalt den Mening, at dette Lovudkast i sit Hovedresultat kan reasumeres som et Lovudkast til at ophjælpe Binkelskrivernes Næringsvei, og min Overbeviisning, at det er dem, der ville benytte det; og naar der ikke fastsættes beskyttende Bestemmelser i Lovudkastet, ville de fræve Embedsmændene til Regnskab for Retten for, hvad de have udtalt for at opfylde deres Pligt og udtale deres Overbeviisning. — Et andet Punkt, der tidligere er opstillet af Landstinget, er en senere Bestemmelse om, hvem denne Ret tilkommer til at fordrø at see Erklæringer i Anledning af en Klage eller Ansøgning. Jeg henviser i saa Henseende til, hvad der er fremkommet i Udvalgets Betænk-

ning og under Forhandlingerne. Det er indlysende, at mangfoldige Andre end de, der indgive en Klage, kunne have Interesse af at kjende Erklæringer. Fra det Dieblit, Administrationen betragtes som en Eenhed, der søger at tilveiebringe de Oplysninger, der ere nødvendige til den endelige Afgjørelse, vil der være mangfoldige Andre end Klageren, der kunne have et ligesaa fuldt begrundet Retstray paa at kjende Erklæringer. Der mangler med andre Ord Regler for den administrative Procedure, og i praktisk Henseende er der endnu en sidste Banskfeligbed, som maaskee er den uløseligste. Der siges nemlig, at der skal gives Vedkommende Leilighed til at kjende Erklæringer; men der siges ikke, om der maaskee skal indrettes en Løsestue med fornøden Varme og Belysning for dem, der ville gjøre sig bekendt med Acta, eller om man skal udlevere hele Samlinger af Actstykker til de Vedkommende, eller om der skal meddeles Udskrifter af, hvad der erklæres o. s. v. Det er altsaa, fordi Lovudkastets Tanke, selv om man virkelig kunde billige det, ikke kunde udføres, uden at ikke saa og ikke ganske lette Spørgsmaal bleve besvarede — hvilke Spørgsmaal forlængst ere opstillede af Landstinget, uden at der dog er gjort mindste Forsøg paa deres Løsning, hvorimod der er tilspøiet en § 2, der er dunkel og forvirret — det er derfor, at jeg mener, at der ikke er den allermindste Grund til at lade denne Sag gaae over til 2den Behandling. Jeg troer, at Sagen foreligger, som man har udtrykt sig, som en Forespørgsel, om Landstinget er villigt til at give Kjøb. Dette Spørgsmaal besvarer jeg for mit Vedkommende med Nei.

Drejer: Det er kun en enkelt Bemærkning af den ærede sidste Taler, der foranlediger mig til at gjøre en Modbemærkning. Han sagde nemlig, at Forslaget, hvis det blev til Lov, kun vilde tjene til at ophjælpe Binkelskrivernes Næringsvei. Jeg troer ikke, at det er saa, men ialtsaa maa det tillige erindres, at Hjemmeligholdelsen i mange Tilfælde ogsaa tjener til at hjælpe Binkelskrivernes, idet det ikke formentens Noget, hvis Ansøgning er afslaaet, at komme med en ny Ansøgning saa tidt, han vil. Det er Noget, der ogsaa i